

TONSILLEN EN CHRONISCHE INFECTIES

Vraag No. 100. a. Is het statistisch bewezen dat, wanneer men bij kinderen hypertrofische tonsillen wegneemt, de kans op luchtweginfecties groter is dan voorheen?

b. Ondervinden kinderen met recidiverende bronchitis enz. een verbetering of verergering na verwijdering van hun hypertrofische of atrofische ontstoken amandelen? Zijn er betrouwbare statistieken over bekend?

Antwoord. Er is over de gevolgen van tonsil-operaties een stroom publicaties op statistisch gebied. Helaas kunnen deze eigenlijk zelden de toets der kritiek doorstaan. Teveel ongelijksoortige zaken worden vergeleken en de vooringenomen geest der onderzoekers pleegt vooral op het gebied der tonsil-pathologie en -ziekteleer wel te zeer zijn stempel te drukken, dan dat men de statistieken betrouwbaar kan noemen. Uit de buitensporig grote hoeveelheid van elkaar zeer vaak tegensprekende literatuur-gegevens op dit gebied komt echter wel naar voren, dat het wegnemen van tonsillen, alleen omdat deze groter zijn dan het de onderzoekende arts behaagt, de patiënten niet ten goede komt; het enige gevolg zou zijn dat zij „vatbaarder” (en dit woord benadert toch wel de grotere kans op luchtweginfecties uit de vraag) worden. Dit geldt zeker voor kinderen met recidiverende bronchitis.

Geheel anders zijn de omstandigheden, indien de tonsillen op een juiste indicatie worden weggenomen. Chronisch ontstoken of recidiverend acuut ontstoken tonsillen, zeker als er voortdurend lymfeklierzwellingen bij bestaan, oefenen duidelijke invloed op het algemeen welzijn uit. Het wegnemen van dergelijke zieke tonsillen, die in het lichaam meer kwaad dan goed doen, verbetert het algemeen welzijn der patiënten en dan ook de weerstand tegen luchtweginfecties. Dit geldt ook hier zeker voor kinderen met recidiverende bronchitis, zoals trouwens ook voor andere longaandoeningen (tuberculose).

REDACTIE

INGEZONDEN

ONDERZOEK VAN DE REUKZIN MET DE OLFACTOMETER

Misschien kan de steller¹ van vraag 70 gebaat zijn door een indertijd door mij bedachte, zeer eenvoudige en goed bruikbare methode om de reukzin te onderzoeken. Ter besnuffeling presentere men met een vrij lang pincet machinaal gesneden stukjes filtreerpapier van 1 cm², die in verdunde oplossingen van ammoniak of azijnzuur van verschillende concentraties worden gedrenkt. Deze methode is door mij gebruikt en beschreven in mijn artikel „Een vergelijkend reukonderzoek bij inlanders van Ned. Oost-Indië en Hollanders”².

Literatuur: ¹Vraag 70 (1955) *N.T.v.G.* 99, 2459. ²S. KOSTER (1921) *Geneesk. T. v. Ned. Indië* 61, No. 2.

Amsterdam, 5 September 1955

S. KOSTER

Of de vraagsteller zou zijn gebaat met een onderzoek als destijds door KOSTER verricht, is zonder nadere gegevens niet uit te maken. Zijn methode voldoet echter in genen dele aan de voorwaarden die door de vraagsteller in zijn vraag waren gesteld, zoals uit het antwoord duidelijk zal kunnen zijn.

REDACTIE

ZOUTLOOS DIEET BIJ HYPERTENSIE

In de beantwoording van de vragen over hypertensie¹ trof mij een zekere tegenstrijdigheid. Op bl. 3214 wordt gezegd: „het is niet nodig een behandeling met *Rauwolfia* preparaten. . . te combineren met zoutloos dieet, al zou die combinatie in sommige gevallen wenselijk zijn. Terwijl op bl. 3215 bij de beantwoording van een tweede vraag staat: „over de combinatie van bloeddrukverlagende pharmaca met zoutloos dieet wordt verschillend geoordeeld, maar dat men van deze pharmaca minder nodig heeft en dus ook minder nadelen er van ondervindt als het dieet zoutloos is staat vrijwel vast”.

Weliswaar staan deze zinnen niet in strikte tegenspraak tot elkander, maar een nadere toelichting lijkt mij toch wel wenselijk. Het maakt de indruk alsof het antwoord op de beide vragen niet uit dezelfde pen is gevloeid.

Literatuur: ¹Vragen **93** en **94** (1955) *N.T.v.G.* **99**, 3213.

Utrecht, 27 oktober 1955

M. A. VAN MELLE

Welke tegenstrijdigheid collega VAN MELLE in deze twee antwoorden meent te vinden, is ons niet duidelijk, zodat een nadere toelichting wel moeilijk wordt. Op vraag 93 is geantwoord, dat een behandeling met Rauwolfia-preparaten kan worden gegeven zonder (voorafgaand) zoutloos dieet, maar dat de combinatie soms voordelen heeft. De aangehaalde zinsnede uit het antwoord op vraag 94 slaat op „bloeddrukverlagende pharmaca”, dat zijn dus behalve Rauwolfia o.a. hexamethonium, pentapyrrolidine, hydrazino-ftalazines, veratrum viride. Ook in deze zin wordt gezegd dat de combinatie met zoutloos dieet voordelen heeft. Het gaat er maar om hoe vaak, bij welke patiënten en bij welke combinaties die voordelen groter zijn dan de bezwaren van het zoutloze dieet als zodanig; hierover wordt verschillend geoordeeld, hetgeen ook niet anders te verwachten is, aangezien de betekenis van alle genoemde middelen door verschillende onderzoekers verschillend wordt beoordeeld. Een algemeen geldend advies is hieromtrent niet mogelijk, ook al omdat geen twee hypertensie-patiënten gelijk zijn. De optimale behandeling moet dus steeds individueel worden bepaald.

Amsterdam, 5 november 1955

REDACTIE

BOEKAANKONDIGINGEN



D. STARCK, *Embryologie*. Ein Lehrbuch auf allgemein biologischer Grundlage. 688 bl., 522 gedeeltelijk gekleurde fig., tabellen. George Thieme Verlag, Stuttgart 1955. Prijs: geb. DM. 78

Een uitstekend modern embryologie-boek, rijk geïllustreerd, waarin de invloed van de (vrij uitvoerig behandelde) erfelijkheid op de ontwikkeling, alsmede uitkomsten van de proef-ondervindelijke embryologie en van de ontwikkelingsfysiologie in de tekst zijn opgenomen, ter verklaring niet alleen van de verschijnselen der normale ontwikkeling, maar ook van de abnormale (teratologie). Vergelijking van het ontwikkelingsproces van lagere dieren met dat van hogere en van de mens dient om de evolutie der ontogenesen aan te tonen en geeft aanleiding tot phylogenetische beschouwingen. Zo heeft de schrijver zijn werk een persoonlijk karakter gegeven.

Een zeer uitvoerige literatuurlijst aan het einde vergemakkelijkt verdere studie.

Hoewel ik het boek in het algemeen warm aanbeveel, vraag ik mij wel ietwat bezorgd af, of het als leerboek niet te uitvoerig zal worden gevonden.

M. W. WOERDEMAN

J. T. BARENDREGT, *De hypothese der psychosomatische specificiteit getoetst aan de Rorschach-reacties van patiënten lijdende aan asthma-bronchiale*. Proefschrift Wis- en Natuurkunde Amsterdam, 13 oktober 1954 (promotor: Prof. Dr. A. D. DE GROOT). 57 bl. Grafisch Ontwerp- en Adviesbureau B. van Dobbenburgh, Amsterdam 1955

In het onderhavige proefschrift wordt getracht de hypothese van de psychosomatische specificiteit te toetsen door middel van een Rorschach-onderzoek bij astmapatiënten.

Onderzoeker gaat na of de proefpersonen van een bepaalde groep astmapatiënten zekere gedragspatronen vertonen, waarin zij zich onderscheiden van de proefpersonen van een vergelijkbare groep gezonden en van een bepaalde groep van patiënten lijdende aan een ulcus ventriculi of duodeni.

Er wordt een indruk gegeven van de vergelijkbaarheid van de drie groepen proefpersonen. Hypothesen betreffende het gedrag van astmapatiënten, voorzover zij zich hierin onderscheiden van gezonden en van patiënten met ulcus ventriculi of duodeni, worden besproken.

De onderzoeker concludeert tenslotte, dat door de verkregen positieve resultaten steun wordt verleend aan de algemeen geformuleerde hypothese der psychosomatische specificiteit.

Voor een ieder, die zich met een soortgelijke studie bezighoudt, bevelen wij het werk van Dr. BARENDREGT aan, temeer daar het empirisch is gefundeerd.

J. J. G. PRICK